

ЯКІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ФОНОСКОПІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ – ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОЇ ДОКАЗОВОЇ БАЗИ В СУДОВО-СЛІДЧІЙ І ЕКСПЕРТНІЙ ПРАКТИЦІ

Фатєєва Л.Ю.

Національний науковий центр «Інститут судових експертиз

ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса

Специфіка проявів злочинності, обумовлена багато в чому науково-технічним прогресом, викликала нагальну потребу в інтеграції до сфери судочинства нових науково-технічних методів та засобів, що дозволяють суттєво розширити можливості доведення та розшуку злочинців з використанням спеціальних знань. Ефективність розкриття та розслідування злочинів багато в чому залежить від використання у доведенні криміналістично значущої інформації, яка передається по звуковому каналу та реєструється за допомогою оперативно-технічних засобів.

Використання в кримінальному судочинстві результатів контролю телефонних та інших переговорів не тільки сприяє формуванню та зміцненню доказової бази, а й об'єктивно призводить до збільшення потреби у процесуальній перевірці доказів, що збираються в такий спосіб за допомогою судової експертизи.

Усно-мовленнєва комунікація повсюдно використовується у всіх сферах життя та діяльності суспільства, що актуалізує з одного боку проблему захисту вербальної інформації, що передається по акустичному каналу, її користувачів, інформаційних ресурсів та каналів передачі звукових даних від злочинних зазіхань, а з іншого - дозволяє суттєво розширювати доказову базу за рахунок фонодокументів, що долучаються до матеріалів справ.

Аудіозаписи, як результат прослуховування та контролю переговорів, що долучаються до матеріалів кримінальних справ, є одним з найбільш об'єктивних джерел доказів, що мають істотне значення не тільки для розкриття та розслідування, але й виявлення та запобігання тяжким та особливо тяжким злочинам.

Масове використання різноманітних форм аудіо та відеозапису для збирання криміналістичної інформації зумовило значне зростання кількості багатооб'єктних та комплексних експертиз фонодокументів.

Особлива проблема для сучасної судової, слідчої та експертної практики полягає у встановленні фактів та обставин, що мають доказове значення за документами, представленими у цифровому вигляді. Це стосується перехоплених аудіо- та відеозаписів, виконаних за допомогою цифрових пристроїв, цифрових відеокамер та комп'ютерів (багатоканальних цифрових реєстраторів).

Складність у процесуальній оцінці достовірності цифрових фонозаписів, навіть підтверджених за допомогою технології цифрового підпису, полягає в принциповій можливості їх містифікації без залишення будь-яких слідів проведених маніпуляцій за відсутності зараз криміналістичних методик і ефективних експертних рекомендацій встановлення автентичності, як основа формування доказів у кримінальних справах.

Однією з особливостей судової фонографічної експертизи є застосування в експертному дослідженні програм, що використовують різні ймовірнісно-статистичні методи оцінки збігів і відмінностей ідентифікаційних ознак (наприклад, ознак голосу та мови). Можливості таких методів в даний час далеко не безмежні, тому експерт не завжди може дійти категоричного висновку і іноді змушений вдаватися до можливої форми висновків.

Практична корисність можливих висновків поза сумнівом. Вони можуть бути побудованою версій, визначення напрямів розслідування, виявлення інших доказів і цим сприяти розкриттю злочину.

Список використаних джерел

1. Про затвердження переліків рекомендованої науково-технічної та довідкової літератури, що використовується під час проведення судових експертиз: Наказ Міністерства юстиції України від 30 липня 2010 р. № 1722/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1722323-10>.
2. Кримінальний кодекс України : Кодекс України від 05.04.2001 № 2341–III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

ОЦІНКА РИЗИКІВ НЕУПЕРЕДЖЕНОСТІ В ДІЯЛЬНОСТІ ЛАБОРАТОРІЇ З ВИПРОБУВАНЬ ПРИРОДНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Кисилевська А.Ю., Бахолдіна О.І., Коєва Х.О., Слуценко Д.О.

Державна установа «Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології Міністерства охорони здоров'я України»

Згідно з вимогами ДСТУ EN ISO/IEC 17025 [1] метою провадження діяльності випробувальної лабораторії (ВЛ) є забезпечення довіри усіх зацікавлених сторін до того, що випробувальна лабораторія компетентна щодо отримання достовірних результатів під час проведення оцінки відповідності. Неупередженість ВЛ є запорукою досягнення та підтримки цієї довіри [2].

Щодо самого поняття «неупередженість», то стандарт [1] не містить дефініції, однак її можна трактувати як унеможливлення будь-якого впливу на достовірність результатів. Насамперед, це стосується впливу на оператора, який проводить випробування, та відповідальних за оформлення і видачу результатів. При цьому має бути забезпечено відсутність конфлікту інтересів.

ВЛ – Український державний центр стандартизації і контролю якості природних і преформованих засобів ДУ «Укр. НДІ МР та К МОЗ України» проводить випробування природних лікувальних ресурсів.

Для ВЛ розроблено наступний механізм забезпечення неупередженості, який складається з:

- гарантій неупередженості та незалежності ВЛ від комерційного, фінансового або іншого тиску при виконанні випробувань;
- заходів управління конфліктами інтересів; запобігання та вирішення конфліктів інтересів;
- ідентифікації та оцінки ризиків неупередженості, розробки заходів щодо зниження ризиків, пов'язаних із неупередженістю.

Реалізація неупередженості ВЛ забезпечується:

- наявністю приміщень, випробувального обладнання, засобів вимірювальної техніки та стандартних зразків;
- організаційною структурою яка забезпечуватиме незалежність ВЛ;
- прийняттям декларації про неупередженість лабораторії;
- системою оплати та заохочення персоналу;
- вимогами до персоналу (посадові та робочі інструкції);